

2021-06-02

Åtgärds paket för att minska smittrisker på svenska djurfabriker

1. Fortsatt avelsförbud på minkfarmer och ett slutdatum för att hålla minkar i bur måste införas snarast möjligt. Detta då riskerna för folkhälsan och djurskyddet är stora samtidigt som samhällsnyttan med minkfarmer är mycket liten.
2. Ett slutdatum då mer än 10 000 individer, eller 100 djurenheter, inte längre får hållas på samma anläggning behövs. Detta för att minska antalet företag med storskalig djurhållning.
3. Avståndet mellan gårdar som har samma djurarter behöver öka till minst tre kilometer för att minska riskerna för spridning dem emellan.
4. Ett slutdatum för när djur inte längre får transporteras i mer än fyra timmar måste införas, för att minska spridning av smitta över landet.
5. Ett mål om halverad köttkonsumtion till 2030 behöver införas nationellt för att minska antalet djur i Sverige.
6. Öronmärkning av medel till forskning, innovation och export inom växtbaserad livsmedelsproduktion för att gynna alternativen till animaliska livsmedel i Sverige behövs.

Underlag och ytterligare politiska åtgärder

Minkfarmer

Ett slutdatum för minkar i bur behövs till senast december 2021. Detta då riskerna för folkhälsan och djurskyddet är stora samtidigt som samhällsnyttan med minkfarmer är mycket liten.

Om det inte görs behövs andra åtgärder som kraftigt förhindrar utbrott av smitta på minkfarmer. Som exempelvis:

- Fortsatt avelsförbud.
- Krav på avstånd mellan burar som minkar får hållas i och krav på enbart en mink per utrymme.
- En utredning om risker med att vilda djur kan ta sig in i skugghusen och eventuellt stängselvång runt och över husen.
- Förbud mot utfodring av råa animaliska biprodukter till minkar, oavsett tillstånd.
- Krav på gödselhantering för att minimera mängden flugor.
- Tillgång för arbetare att tvätta händerna i nära anslutning till minkarna.

Övrig storskalig djurhållning

Smitta har störst risker att spridas och mutera i storskaliga djurbesättningar. Ett slutdatum då mer än 100 djurenheter¹ inte längre får hållas på samma anläggning behövs. Fågelinfluensan har dödat över två miljoner individer, varav 75 % fanns på en och samma gård.

¹ En djurenhet är exempelvis en ko, 10 minkhonor eller 100 höns i enlighet med [Miljöprövningsförordningen](#). Idag krävs anmälan om verksamhet av miljöskäl om mer än 100 djurenheter hålls på en anläggning (100 kor, 1000 minkhonor eller 10 000 höns), vilket gör det till en lämplig gräns om storskalighet.

Anläggningar med kycklingar har i genomsnitt över 100 000 kycklingar i Sverige,² så även om 100 djurenheter, och därmed 10 000 hönor eller kycklingar, låter mycket så skulle det minska storskaligheten avsevärt.

Avstånd mellan gårdar som har samma djur behöver också öka för att minska riskerna för spridning dem emellan. En gräns på exempelvis tre kilometer kan införas. Det är samma restriktionsgräns som införs då utbrott av fågelinfluensa skett.³

Antalet djur som transporteras långa sträckor måste bli färre för att minska spridning av gödsel och potentiella smittor över långa distanser. Ett datum för när djur får transporteras exempelvis maximalt fyra timmar bör sättas. Det skulle även kunna minska dödlighet och stress under transporttid.⁴

Åtgärderna kan införas exempelvis senast år 2025.

Främja växtbaserad produktion

För att smittoriskerna ska bli färre behöver antalet djur minska. Alternativ till animaliska produkter som tas fram i Sverige måste därmed främjas. Där är den nationella livsmedelsstrategin ett bra verktyg, men även kommuner och regioner kan ställa egna krav.

- Inför mål i den nationella livsmedelsstrategin om halverad köttkonsumtion till 2030.
- Rikta snarast om subventioner från kött- och mejeriproduktion till att främja svensk förädling av växtbaserade proteiner.

² EU Think Tank (2019) [The EU poultry meat and egg sector: Main features, challenges and prospects](#), s. 5.

³ Jordbruksverket. [Fågelinfluensa](#).

⁴ EFSA (2011) [Scientific Opinion Concerning the Welfare of Animals during Transport](#).